

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/111/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122376739
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6122376739.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., , Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovaným 1/ E. Q., narodenému XX. X. XXXX a 2/ F. Q., narodenej XT. XXXX, obaja s trvalým pobytom M. M., X. XXXX/X, obaja zastúpení advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, so sídlom Lučenec, J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 7 196,73 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 7Csp/80/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. januára 2024, sp. zn. 17CoCsp/21/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. februára 2023 č. k. 7Csp/80/2022-221 zamietol žalobu, ktorou sa právna predchodkyňa žalobkyne domáhala voči žalovanej zaplatenia 7 196,73 eura s príslušenstvom, ako nedoplatku z úveru zo Zmluvy o OTP refinanc exprese č. XXX/XXXX/XXSU zo 17.03.2014 (ďalej aj „zmluva o úvere“), poskytnutého žalovaným 1/ a 2/ ako spotrebiteľom OTP Bankou Slovensko, a.s. ako dodávateľom.

1.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že z dôvodu zosplatnenia úveru z 30.08.2020, ktoré bolo vykonané predčasne, pred uplynutím omeškania trvajúceho 3 mesiace od splátky splatnej dňa 20.06.2020, a teda v rozpore so zákonom je zosplatnenie absolútne neplatné (§ 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ďalej aj „OZ“). Právny úkon poslednú výzvu pred zosplatnením považoval súd prvej inštancie za absolútne neplatný aj z dôvodu nejasnosti a neurčitosti predmetnej výzvy (§ 37 ods. 1 OZ), keďže právny predchodca žalobkyne v predmetnej

výzve neurčil konkrétnu omeškanú splátku, so zaplatením ktorej boli žalovaní v omeškaní, a pre ktorú danú výzvu žalovaným zaslal.

1.2. Súd prvej inštancie tiež skúmal, či žalobkyňa pred poskytnutím úveru posúdila s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaných 1/ a 2/ ako spotrebiteľov splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 129/2010 Z.z.“). V konaní mal za preukázané, že žalobkyňa zisťovala len úverové pomery žalovaných 1/ a 2/, pričom príjmy a iné výdavky žalovaných neskúmala. Príjem žalovaných síce vyplýval zo žiadosti o úver, kde sami žalovaní 1/ a 2/ svoj príjem uviedli, každý vo výške 1 200 eur, ako „iný zdokladovateľný príjem“, avšak v časti žiadosti týkajúcej sa mesačných príjmov neuviedli žiadnu sumu. Ďalej uviedli zamestnávateľa, ktorého sú súčasne konateľmi, že sú vlastníkami nehnuteľnosti, v ktorej majú trvalé bydlisko a rodinný stav. Informácie získané žalobkyňou iba od žalovaných 1/ a 2/ neboli dostatočné a nijakým spôsobom nepreukazovali ich schopnosť splácať úver. Odborná starostlivosť žalobkyne pritom nespočíva v spoľahnutí sa na informácie uvedené spotrebiteľom, ale predpokladá overenie, resp. objektívne preukázanie údajov, ktoré žalovaní 1/ a 2/ uviedli, a to napríklad potvrdením zamestnávateľa, overením a preukázaním informácií o spotrebiteľovi zo Sociálnej poisťovne, z príslušnej databázy, či verejne dostupnými informáciami o výške životného minima a podobne. Žalobkyňa tiež overila iba údaje o úverových výdavkoch žalovaných 1/ a 2/, pričom zo zistených skutočností vyplynulo, že žalovaní 1/ a 2/ mali úverové záväzky spolu vo výške 58 843 eura a splácali ich splátkami vo výške viac ako 1 000 eur mesačne. Okrem uvedeného mali dva kontokorentné úvery a kreditnú kartu. Už len z dôvodu takto zisteného úverového zaťaženia žiadateľov o úver, ktoré bolo po objektívnom preverení v rozpore s údajmi uvedenými žalovanými 1/ a 2/ v žiadosti o úver, bolo v záujme poskytovateľa ďalšieho úveru dôsledne preveriť už aj tak neurčitú informáciu žalovaných 1/ a 2/ o ich príjmoch. Až v priebehu súdneho konania z dôkazov predložených žalovanými 1/ a 2/, a to z ich mzdových listov v rozhodnom období súd prvej inštancie zistil, že v žiadosti o úver uviedli ročné príjmy, pričom ich mesačný príjem bol približne vo výške 130 eur. Ak tvrdenie žalovaných o ich príjmoch nebolo právnym predchodcom žalobkyne nijako objektívne preverené, potom ani nemohol posúdiť ich schopnosť splácať úver s odbornou starostlivosťou a takýto postup právneho predchodcu žalobcu znamená hrubé porušenie jeho odbornej starostlivosti v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Zároveň zistil, že žalovaní 1/ a 2/ uhradili žalobkyni sumu v celkovej výške 31 320,23 eura. Nakoľko žalovaní 1/ a 2/ uhradili vyššiu sumu, než akú mali uhradiť na bezúročný a bezpoplatkový úver, súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 31. januára 2024, sp. zn. 17CoCsp/21/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o náhrade trov odvolacieho konania (výrok II.).

2.1. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie dôsledne preskúmal konanie veriteľa pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovanými 1/ a 2/ a v tomto smere sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa (resp. jej právny predchodca) hrubo porušil svoju povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť žalovaných 1/ a 2/ ako spoludlžníkov splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., dôsledkom čoho sa predmetný úver považuje za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 2 druhá veta zákona č. 129/2010 Z.z. Právny predchodca žalobkyne sa pri posudzovaní schopnosti žalovaných 1/ a 2/ splácať úver dostatočne nevenoval skúmaniu príjmov žalovaných 1/ a 2/ ako ani ich iných výdavkov (s výnimkou zistenia úverového zaťaženia žalovaných 1/ a 2/, ktoré samotné bolo v tomto prípade vysoké), a teda nedodrжал ani len základnú opatrnosť vyžadovanú v tomto smere. Žalobkyňa pri skúmaní bonity žalovaných vychádzala len z údajov poskytnutých samotnými žalovanými 1/ a 2/ v žiadosti o poskytnutie úveru, z čestného vyhlásenia na predtlačenom formulári veriteľa o tom, že mesačný príjem žalovaného 1/ je vo výške 1 200 eur a Credit

reportu o úverovom zaťažení žalovaných 1/ a 2/. Odvolací súd konštatoval, že len z takto zabezpečených údajov žalobkyňa nemohla úplne a hodnoverne zistiť finančnú situáciu na strane žalovaných 1/ a 2/. Hoci obaja žalovaní v žiadosti o poskytnutie úveru uviedli svoj „iný zdokladovateľný príjem“, každý vo výške 1 200 eur veriteľ sa nemohol spoliehať len na tvrdené informácie zo strany žiadateľov o úver o ich príjmoch, ale tieto tvrdenia mal i preveriť. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že príjem žalovaných 1/ a 2/ nebolo možné overiť v Sociálnej poisťovni, nakoľko táto overuje výlučne príjmy zo závislej činnosti, odvolací súd konštatoval, že na utvorenie reálneho obrazu o majetkovej situácii žalovaných 1/ a 2/ mala žalobkyňa k dispozícii aj iné zdroje informácií ako sú napríklad výpisy z účtu, daňové priznania, mzdové listy a podobne. Ďalšie výdavky žalovaných 1/ a 2/ (strava, ubytovanie, výdavky v bežnom živote), okrem výpisu z úverového registra, veriteľ nezisťoval vôbec. Veriteľ musí poznať aj celkové množstvo výdavkov žiadateľa na to, aby mohol dospieť k záveru, že spotrebiteľ bude alebo nebude schopný splácať úver. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne v odvolaní, ktorá za posúdenie schopnosti žalovaných 1/ a 2/ splácať úver považovala porovnávanie existujúceho úverového zaťaženia žalovaných s novým úverovým zaťažením po poskytnutí úveru z jej strany, ktoré malo byť o 101,92 eura nižšie. Hoci sporný úver slúžil na refinancovanie iných úverov žalovaných 1/ a 2/, táto skutočnosť nezbavovala veriteľa jeho povinnosti s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spoludlžníkov splácať úver a analyzovať ich reálne príjmy a výdavky. Len skutočnosť, že sa mesačná splátka žalovaných 1/ a 2/ na ich existujúce úvery zníži, ešte nezodpovedala záveru, že žalovaní 1/ a 2/ budú schopní úver splácať a nešlo o aktívne zisťovanie schopnosti splácať úver zo strany veriteľa. V zmysle dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. vychádza veriteľ pri povinnosti v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 z relevantných a aktuálnych informácií, získaných jednak od spotrebiteľa a jednak napr. v prípade banky zo spoločného bankového registra. Toto ustanovenie má zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať úver a správať sa tak obozretné jednak z pohľadu návratnosti úveru a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požíčavania na strane spotrebiteľov. Veriteľ v tomto smere k zisťovaniu reálnej a aktuálnej finančnej, majetkovej, či sociálnej situácii žalovaných 1/ a 2/ nepristúpil a teda nenaplnil účel vyžadovaný ustanovením § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., čo bolo nutné považovať za hrubé porušenie povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta zákona č. 129/2010 Z.z. viedlo k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Pokiaľ žalobkyňa záverom odvolania namietala, že v zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. je hrubým porušením povinnosti veriteľa nevykonanie jedného z týchto postupov (zisťovanie príjmov a výdavkov alebo lustrácia cez príslušné databázy a registre), pričom prihliadla na údaje z príslušnej databázy alebo registra, odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa si zle vykladá predmetné ustanovenie, pretože na účel posudzovania schopnosti spotrebiteľov splácať spotrebiteľský úver je potrebné skúmať tak stranu príjmov ako aj výdavkov, pričom takýto záver vyplýva aj zo žalobkyňou uvedených rozhodnutí Krajského súdu v Prešove. Nazretím do úverového registra boli zistené len úverové výdavky na strane žalovaných 1/ a 2/ (žiadne iné) a aj tieto podľa názoru odvolacieho súdu neboli vyhodnotenú dostatočne.

2.2. Odvolací súd považoval za nadbytočné zaoberať sa odvolacou argumentáciou žalobkyne vo vzťahu k platnosti predčasného zosplatnenia úveru. Vzhľadom na správny právny záver súdu prvej inštancie o bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru boli žalovaní 1/ a 2/ povinní vrátiť veriteľovi len sumu poskytnutého úveru vo výške 25 000,- EUR. V konaní bolo preukázané a nebolo ani sporným, že žalovaní 1/ a 2/ spolu žalobkyňu na úver uhradili sumu vo výške 31 320,23 EUR, t. j. sumu vyššiu, než na akú mala vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nárok, zanikol ich záväzok splnením. Súd prvej inštancie preto správne žalobu zamietol.

2.3. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3.1. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces videla žalobkyňa v tom, že v skutkovom prípade, kedy pôvodný veriteľ splnil požiadavky zákonodarcu, súdy tieto požiadavky aktívne zmenili a prispôbili zákonné ustanovenia - zrejme s cieľom ochrany spotrebiteľov - a to aj za cenu výkladu zákona, ktorý nie je možné dosiahnuť iným spôsobom, než jeho výkladom contra legem. Ďalší dôvodom bolo, že žalobkyňa v konaní nielen tvrdila, ale aj súdu predložením výpisu z úverového registra, čestného prehlásenia a žiadosti o úver preukázala, že jej právny predchodca pred poskytnutím úveru skúmal schopnosť žalovaných splácať poskytnutý úver, ako mu to prikazovalo ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.

3.2. K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP a k dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci žalobkyňa v dovolaní uviedla, že jej právny predchodca postupoval riadne v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., pričom v žiadnom prípade podľa jej názoru nedošlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa, a teda nemohli nastať dôsledky v zmysle ust. 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. (bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru). Túto skutočnosť žalobkyňa v konaní riadne a nesporne preukázala. Záver ohľadom neskúmania bonity žalovaného postupcom riadne a dostatočne považovala žalobkyňa za svojvoľný, nakoľko v konaní bolo riadne preukázané splnenie povinnosti zo strany postupcu a k hrubému porušeniu povinnosti z jeho strany vôbec nedošlo. Postupca postupoval pri poskytovaní úveru v prísnom súlade s ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., ako vyplýva z vykonaného dokazovania, na základe čoho súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Poukázala aj na to, že zo zmluvnej dokumentácie nesporne vyplýva, že bez náležitého skúmania bonity spotrebiteľa by úver postupca vôbec neposkytol. Výklad ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v tomto prípade súd poňal nadmerne extenzívne, pokiaľ vyžaduje od dodávateľa povinnosti, ktoré mu zákonodarca neuložil, čo malo za následok vyvodenie nesprávneho právneho záveru súdu. Pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným z spôsobov podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov). Ak však veriteľ posudzoval bonitu jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. (tak ako v prejednávanom prípade), potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností (resp. nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinností veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou) podľa ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko zákonodarca v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Ide o výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že z obsahu a štruktúry dovolania nie je úplne zrejmé, ktorý dovolací dôvod dovolateľka odôvodňuje uvedenými „tézami“. Preto nepovažovali dovolateľkou uvádzaný dôvod za riadne vymedzený. Zo strany odvolacieho súdu došlo k správne právne posúdeniu, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bezpoplatkový. Spochybnil aj aktívnu legitimáciu žalobkyne. Dovolaciemu súdu primárne navrhli, aby dovolanie odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP alternatívne, aby dovolanie zamietol ako nedôvodné v zmysle § 448 CSP.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek

rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

8. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

10.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

10.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Dovolateľka prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprela o tvrdenie, že súdy vykladali zákon contra legem. Trvala na tom, že preukázala, že jej právny predchodca pred poskytnutím úveru skúmal schopnosť žalovaných splácať poskytnutý úver.

12. Dovolací súd konštantne pripomína, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených námietok skúmal, či došlo k namietaným procesným vadám.

13. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07).

14. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite

neodôvodnil.

15. V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP stotožniac sa s jeho odôvodnením. Treba mať na pamäti, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

16. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobkyne, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnia aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne.

17. Argumentácia odvolacieho súdu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia je koherentná a podporuje príslušné závery prijaté vo výroku rozhodnutia; z rozhodnutia jednoznačne a jasne vyplývajú úvahy súdu, ktorými sa pri rozhodovaní vo veci riadil. Pre rozhodnutie vo veci samej bol podstatný záver, že žalobkyňa nesplnila povinnosť skúmať bonitu dlžníkov, čo malo za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a keďže žalovaní splatili vyššiu sumu ako dlžná istina, a preto bola žaloba zamietnutá.

18. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil primárne na závere, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie splnenia povinnosti svojej právnej predchodkyne overiť úverovú bonitu spotrebiteľa.

19. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 12. februára 2025 sp. zn. II. ÚS 530/2024 vyslovil, že súd je povinný (ex offa) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom (ne)bolo v súlade s právnymi predpismi. Spotrebiteľ by mal z rozhodnutia pochopiť aspoň v základoch, čo a prečo veriteľ zisťoval, čo zistil, ako sa s týmito skutočnosťami vysporiadal, a napokon, či to urobil správne, a preto mu mohol úver poskytnúť.

20. V danom prípade je z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie dostatočne zrejmé, že súd prvej inštancie vyzval žalobkyňu na preukázanie splnenia povinnosti posúdiť úverovú bonitu žalovaných s odbornou starostlivosťou. Z dokladov predložených v konaní a z obsahu vyjadrení žalobkyne resp. jej právnej predchodkyne nemal preukázané, že by veriteľ pred poskytnutím úveru žalovaným získal objektívne informácie, na základe ktorých by bol schopný s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľov splácať úver, a to najmä pokiaľ ide o zisťovanie reálnych nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb žalovaných. Nepovažoval za dostačujúce tvrdenia žalobkyne, že vychádzala len z údajov poskytnutých samotnými žalovanými 1/ a 2/ v žiadosti o poskytnutie úveru, z čestného vyhlásenia na predtlačnom formulári veriteľa o tom, že mesačný príjem žalovaného 1/ je vo výške 1 200 eur a Credit reportu o úverovom zaťažení žalovaných 1/ a 2/, s odôvodnením, že veriteľ nevychádza len z informácií poskytnutých spotrebiteľom (dlžníkom), ale tieto získava aj z iných dostupných zdrojov, pričom na objektívne posúdenie schopnosti splácať predmetný úver mu musí byť zrejmý nielen príjem žiadateľov, ale aj jeho výdavky (porov. bod 11. a 12. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu a bod 50. rozsudku súdu prvej inštancie).

21. Odvolací súd v ďalej odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, osvojil si náležité a

presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý dostatočným, jasným, zrozumiteľným a výstižným spôsobom vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

22. Na základe uvedeného možno konštatovať, že rozhodnutia súdov oboch inšancií dávajú spoľahlivý podklad pre záver, že skutočnosti, ktoré veriteľ pred poskytnutím úveru zisťoval, neboli dostatočné pre overenie úverovej bonity spotrebiteľov, ktorú navyše banka posúdila - porovnávajúc deklarované príjmy a výdavky - nesprávne. Odvolací súd neopomenul vziať do úvahy žiadnu z (rozhodných) skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo. Z napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo znamenala aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel.

23. Žalobkyňa tvrdí nedostatok rozhodnutia odvolacieho súdu sama označila tak za vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 CSP, čo v okolnostiach jej prípadu nie je nepochopiteľné, hoci obvykle nenastáva situácia, že by obsahovo tá istá dovolacia námietka spadala pod obidva dôvody prípustnosti dovolania (IV. ÚS 372/2020).

24. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

25. Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, a preto je dovolanie žalobkyne v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

26. Keďže konanie vadou podľa § 420 písm. f) CSP postihnuté nebolo, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska žalobkyňou namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

27. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

28. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

29. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí).

30. Žalobkyňa, vyvodzujúc prípustnosť podaného dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v dovolaní namietala nesprávnosť právnych záverov odvolacieho súdu. Zastávala názor, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným zo spôsobov podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave resp. prihladením na údaje z príslušnej databázy alebo registra), spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností (respektíve nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinností veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou) podľa predmetného ustanovenia, lebo zákonodarca v právnej norme použil „alebo“. Ide o výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Bola názoru, že postupca pred poskytnutím úveru vyhodnotil bonitu klientov - a to dopytom do úverového registra, ako aj posúdením daňového priznania k dani z príjmov žalovaného za rok 2015, pričom zároveň nezistil dôvod na zamietnutie žiadosti o spotrebiteľský úver, t. j. v súlade s ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Takýto spôsob skúmania bonity žalovaných nemožno považovať za postup v rozpore s odbornou starostlivosťou. Poukázala na rozhodnutia iných senátov odvolacích súdov.

31. Dovolací súd, poznajúc vlastnú rozhodovaciu prax poukazuje, že najvyšší súd už mal možnosť zaoberať sa predmetnou právnou otázkou, a to napr. v rozhodnutí z 08. septembra 2025 sp. zn. 8Cdo/46/2025 alebo v uznesení z 25. septembra 2025 sp. zn. 4Cdo/141/2024. Rovnako tak ústavný súd v náleze z 12. februára 2025 sp. zn. II. ÚS 530/2024-39. Dovolací súd preto skúmal, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

32. Po podaní dovolania žalobkyne Ústavný súd Slovenskej republiky v inej veci, nálezom z 12. februára 2025, sp. zn. II. ÚS 530/2024-39, uznesenie najvyššieho súdu z 26. septembra 2023, sp. zn. 4Cdo/48/2023, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pre porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Bližšie poukázal na čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“) a rozsudok Súdneho dvora vo veci C-679/18, bod 20: „... cieľom uvedenej povinnosti je v súlade s odôvodnením 26 tejto smernice posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru.“; rozsudok Súdneho dvora vo veci C-58/18, bod 40 : „... cieľom povinnosti ohodnotiť úverovú bonitu spotrebiteľa je posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru.“.

32.1. Z citovaného rozhodnutia ústavného súdu bola zverejnená právna veta, v zmysle ktorej je súd rozhodujúci vo veci, povinný z úradnej povinnosti (ex offio) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva. Ak vychádzame z myšlienky, že spotrebiteľ nedisponuje potrebnými znalosťami a skúsenosťami na posúdenie jeho možnosti a schopnosti splácať úver v čase jeho poskytnutia, potom nemožno očakávať ani to, že tieto skúsenosti zrazu nadobudne v priebehu súdneho konania. Odôvodnenie preto musí zodpovedať tomuto základnému predpokladu - spotrebiteľ by mal z rozhodnutia pochopiť aspoň v základoch, čo a prečo veriteľ zisťoval, čo zistil, ako sa s tými skutočnosťami vysporiadal a napokon či to urobil správne, a preto mu mohol úver poskytnúť.

33. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na posúdení otázky skúmania úverovej bonity spotrebiteľa. Dovolací súd preto v súdnej veci konštatuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a vyabstrahoval si právnu otázku: „či veriteľa zaťažuje dôkazné bremeno až do takej miery, že musí preukázať, akým spôsobom a v akom rozsahu bonitu dlžníka vyhodnotil, t. j. že postupoval s odbornou starostlivosťou v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.“.

34. Ústavný súd v bode 6.1 nálezu už citovaného vyššie, odkazujúc na judikatúru Súdneho dvora EÚ uviedol, že povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu

je pre spotrebiteľa viac než podstatná, lebo chráni spotrebiteľa pred rizikami nadmerného zadĺženia a platobnej neschopnosti (porov. rozsudok súdneho dvora LCL Le Crédit Lyonnais SA proti Fesihovi Kalhanovi z 27. marca 2014, C-565/12, bod 42). Existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že sa spotrebiteľ - najmä z dôvodu nevedomosti - nebude dovolávať právnej normy určenej na jeho ochranu (rozsudok súdneho dvora z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 65, ako aj rozsudok vo veci OPR-Finance s.r.o. proti GK z 5. marca 2020, C-679/18, bod 22).

34.1. Dlžník je v mnohých prípadoch len laik, ktorý má predstavu o tom, koľko si chce požičať, ale veriteľ je ten, kto má odborné skúsenosti a vedomosti, a vie preto vyhodnotiť aj to, koľko si klient požičať môže, aby to vedel splácať, a právny predpis k tomu v zásade normuje aj metodiku a nástroj na báze vstupných údajov pre konkrétny výpočet (§ 7 ods. 20 a 41 zákona č. 129/2010 Z.z.).

34.2. Práve s ohľadom na dôležitosť tejto povinnosti sú prísne aj sankcie, ktoré postihujú veriteľa, ak túto svoju povinnosť zanedbá (§ 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.) - v prípade porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nie je veriteľ oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa taký úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti veriteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ust. § 7 ods. 19 až 42 citovaného zákona.

35. Podľa § 7 ods. 17 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi.

36. Z doposiaľ uvedeného vyplýva, že mohlo by sa zdať postačujúce, ak veriteľ preukáže, že nahliadol do príslušných registrov a vyžiadal si od spotrebiteľa a ďalších orgánov príslušné podklady. Aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj primeranú mieru odbornosti - teda preukázať aj to, že bola platobná schopnosť posúdená správne (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na ne prihladené). Len samotné zhromaždenie podkladov bez ich správneho a odborného posúdenia by totiž nenaplnilo cieľ, ktorý zavedenie takej povinnosti veriteľa sledovalo - chrániť spotrebiteľa pred nadmernou zadĺženosťou a platobnou neschopnosťou.

37. Napokon, je tu aj ďalší aspekt procesu poskytovania úveru, na ktorý je súd povinný prihliadať na účely posúdenia, či veriteľ konal s odbornou starostlivosťou, a to, či na základe odborného posúdenia mal byť úver poskytnutý. Napriek prieskumu zo strany veriteľa sa môže stať (a je zrejmé, že sa aj stáva), že dlžník úver splácať nebude. V takom prípade je potrebné vyhodnotiť, či sa tejto situácii nedalo predísť jednoducho tým, že by veriteľ úver nebol poskytol, resp. by ho poskytol v nižšej výške. Ak totiž veriteľ klientovi úver neposkytne, klient síce finančné prostriedky nezíska, ale ani nič nestratí. V prípade omeškania so splátkami, naopak, nielenže musí poskytnuté prostriedky vrátiť, ale suma sa (často výrazne) navyšuje o úroky, zmluvné pokuty a ďalšie poplatky, na ktoré má veriteľ nárok (ak ho má). Aj na platobnej neschopnosti dlžníkov teda môže veriteľ „zarobiť“, a preto je potrebné vyhodnocovať, či platobnú schopnosť dlžníka mohol už pri poskytovaní úveru racionálne predpokladať alebo nie - jednoducho povedané, či neposkytol úver napriek tomu, že bolo už na začiatku zrejmé, že ho dlžník nebude vedieť splácať.

38. Uvedené platí napriek tomu, že tieto aspekty poskytovania úveru z doslovného znenia § 7 ods. 17 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. nevyplývajú. Jednak je potrebné vziať do úvahy slovíčko „najmä“ v § 7 ods. 17, a jednak je potrebné prihliadať na účel a cieľ čl. 8 smernice, ktorým je nielen ochrana samotného spotrebiteľa, ale aj posilnenie zodpovednosti veriteľa

a zabránenie poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru (rozsudok súdneho dvora CA Consumer Finance z 18. decembra 2014, C-449/13, bod 43.). Podľa bodu 26 odôvodnenia smernice by členské štáty mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi, „... Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch.“.

38.1. Povinnosť posúdiť úverovú bonitu klienta (akokoľvek správne) by nedávala zmysel, ak by mohol veriteľ poskytovať úvery aj napriek negatívnym výsledkom posúdenia bonity klienta - posúdenie sa predsa vykonáva preto, aby sa zamedzilo poskytovaniu úverov nebonitným klientom. Podľa čl. 23 smernice sú členské štáty povinné stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe smernice a sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie pritom musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Taká sankcia, ktorá by veriteľovi hrozila len v prípade nenahliadnutia do príslušných registrov, či v prípade úplnej ignorancie akýchkoľvek podkladov nevyhnutných na posúdenie úverovej bonity klienta, by bola zjavne v rozpore s účelom a cieľom smernice a nebolo by ju možné považovať ani za účinnú, ani primeranú a odrádzajúcu. V štádiu súdneho konania sa dlžník nachádza opäť v pozícii toho slabšieho - dokonca aj právne zastúpený (pozri rozsudok Súdneho dvora Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV zo 4. júna 2015, C-497/13, bod 47).

38.2. Práve s poukazom na znevýhodnené postavenie spotrebiteľa, Súdny dvor zdôrazňuje povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať ex offio porušenie niektorých ustanovení spotrebiteľského práva (napr. rozsudok Súdneho dvora Radlinger a Radlingerová, už citovaný, bod 62). Tento prístup sa pritom neaplikuje len pri prieskume neprijateľnosti zmluvných podmienok, súd je povinný ex offio skúmať aj dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta.

39. Povinnosť členského štátu prijať všetky opatrenia, potrebné na dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou, je záväznou povinnosťou, ktorú stanovuje čl. 288 tretí odsek Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a samotná smernica. Táto povinnosť je záväzná pre všetky orgány členských štátov, vrátane súdnych orgánov v rámci ich právomocí (rozsudok Súdneho dvora Commune de Mesquer z 24. júna 2008, C-188/07, bod 83). Povinnosť posúdiť ex offio dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta predstavuje procesnú požiadavku, ktorá neplatí pre jednotlivcov, ale pre súdne orgány (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora Kušionová z 10. septembra 2014, C-34/13, bod 67, ako aj rozsudok Finanmadrid EFC z 18. februára 2016, C-49/14, bod 35). Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sú vnútroštátne súdy pri uplatňovaní vnútroštátneho práva povinné vykladať ho v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel smernice tak, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, a takto konať v súlade s čl. 288 tretím odsekom ZFEÚ. Povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva je totiž vnútorne spätá so systémom ZFEÚ, keďže umožňuje vnútroštátnym súdom v rámci ich právomocí, zaistiť úplnú účinnosť práva únie pri rozhodovaní o sporoch, ktoré im boli predložené (rozsudok Súdneho dvora Dominguez, vyššie citovaný, bod 24).

40. Pokiaľ žalobkyňa rozhodnutie podrobila kritike z hľadiska nedodržania princípu v zmysle čl. 2 CSP, poukazujúc na rozhodnutia iných senátov odvolacieho súdu, žiada sa zdôrazniť, že predvídateľnosť práva nemožno vnímať absolútne. Obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých prípadoch, súd je „len“ povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne odôvodniť (čl. 2 ods. 3 CSP). Inými slovami, v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu môže dôjsť aj k prekonaniu vlastnej rozhodovacej praxe, napríklad aj pod vplyvom formovania judikatúry súdneho dvora a ústavného súdu. V danom prípade založil odvolací súd svoje rozhodnutie práve na vyššie prezentovaných záveroch a toto aj dostatočne odôvodnil o.i. aj odkazom na konkrétnu judikatúru súdneho dvora. Dovolateľka preto neopodstatnene namietala, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

41. Zhrnúc vyššie uvedené, v okolnostiach posudzovanej veci je potrebné prijať záver, že primárnym

cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Zákon č. 129/2010 Z. z. vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku vyjadrenú v § 7 ods. 1 je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od žalobcu ako veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Treba skúmať pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa, ako aj to, či mu po vynaložení bežných výdavkov mesačne zostane čiastka potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod.

42. Z textu citovaného zákona vyplýva, že informácie pre rozhodnutie veriteľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom, a ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Veriteľ je povinný takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať.

42.1. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

43. Vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), zákon č. 129/2010 Z. z. a ďalšie. Je na žalobcovi, aby preukázal, že úverovú bonitu žalovaného spotrebiteľa náležite skúmal.

44. Nazerajúc na vec uvedenou optikou, súd prvej inštancie správne vyzval žalobkyňu, aby preukázala, ako a či overovala úverovú bonitu žalovaných pred uzavretím zmluvy o úvere, pričom na základe ňou uvedených tvrdení a predložených dôkazov vyvodil správny záver, s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd, že na splnenie povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nebolo dostačujúce, ak veriteľ nahliadol do príslušných registrov a vyžiadal si od spotrebiteľov príslušné podklady. Žalobkyňa nepreukázala, že platobnú schopnosť posúdila správne, t.j. že náležite vyhodnotila všetky údaje a správnym spôsobom na ne prihliadla, lebo inak by vzhľadom na deklarované príjmy a výdavky žalovaných nebolo možné dospieť k záveru, že budú schopní poskytnutý úver splácať. Závery súdu prvej inštancie, potvrdené odvolacím súdom, že banka nebola v dôsledku porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. oprávnená vyžadovať od žalovaných jednorazové splatenie poskytnutého úveru, a preto ani platne previesť pohľadávku na

žalobkyňu, považuje dovolací súd za vecne správne, vychádzajúce z ustálenej rozhodovacej praxe.

45. Dovolateľka teda neopodstatnene namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poznajúc svoju vlastnú judikatúru, dovolací súd nezistil, že by v posudzovanej veci išlo o naplnenie niektorého z dovolacích dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 v spojení s § 432 CSP. Dovolanie aj v tejto časti smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho dovolací súd dovolanie žalobkyne ako celok odmietol podľa § 447 písm. c) CSP pre jeho procesnú neprípustnosť.

46. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

47. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.